

Використання комп'ютерній програми «Д-3» на практичних заняттях дозволяє ознайомитися з електронним цифровим підписом, що є обов'язковим реквізитом електронного документа, без якого він не може бути підставою для його обліку і не матиме юридичної сили. Електронний цифровий підпис в програмі застосовується при виконання імітації відправки судових рішень учасникам у справах і в Єдиний державний реєстр судових рішень, передачі справи в архів та ін.

Підсумовуючи викладене, можна зробити висновок, що використання в навчальному процесі комп'ютерної програми «Д-3» дозволяє розглянути всі етапи проходження документів в судах загальної юрисдикції. Познайтися з шаблонами документів, отримати практичні навички роботи з програмою. Вивчення комп'ютерній програми дозволяє підвищити рівень освіти, мотивації навчальної діяльності, набути і закріпити різні професійні навички, які в подальшій професійній діяльності допоможуть випускникам ІППС НУ «ОЮА» працювати в системі судочинства.

Трофименко О. Г.

*Національний університет «Одеська юридична академія», доцент кафедри
правової інформатики, кандидат технічних наук*

СУЧАСНИЙ ЕТАП РОЗВИТКУ «ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ДПС УКРАЇНИ»

Вся історія становлення органів ДПС України підтверджує, що податкова служба – це живий організм, який розвивається і ніколи не стояв на місці. Особливо це стало помітним останнім часом, коли ДПС робить рішучі кроки на шляху свого перетворення з фіскальної на сервісну. Ефективне вирішення широкого спектру проблем процесу інформатизації податкової системи – одна з ключових складових програми модернізації ДПС України, яка передбачає створення сталої системи отримання державних доходів на основі добровільного виконання платниками податків вимог податкового законодавства та компетентного, чесного, неупередженого адміністрування податків, сприяння розвитку підприємництва та цілому – економічному піднесенню держави.

Для автоматизації основних операційних і адміністративних процесів в ДПС була створена і функціонує зараз «Інформаційно-аналітична система органів податкової служби України», яка забезпечує виконання основних оперативних функцій, пов'язаних з реєстрацією платників, прийняттям та опрацюванням податкової звітності, плануванням і проведенням контрольно-перевірочної роботи, супроводом судових позовів тощо. На сьогодні «Інформаційно-аналітична система органів ДПС України» побудована на основі організаційної структури. Тобто існують розрізнені комплекси програмного забезпечення районного, обласного та центрального

рівнів, які ґрунтуються на СУБД Oracle і, відповідно, на однаковій ідеології будови програмних продуктів. Взаємодія між рівнями органів ДПС здійснюється шляхом реплікації даних у режимі off-line, тобто шляхом безперервного файлового обміну. Інформаційне забезпечення внутрішніх і зовнішніх користувачів здійснюється за рахунок використання розрізнених баз даних органів ДПС різних рівнів.

Сучасний етап розвитку «Інформаційно-аналітичної системи ДПС України» характеризується наявністю двох паралельних процесів: по-перше, підтримка існуючої системи та її обмежена модернізація для виконання поставлених завдань, а, по-друге, розробка перспективної інформаційної системи в рамках проекту модернізації державної податкової служби України.

Наступний крок у розвитку автоматизації роботи ДПС України пов'язаний із завершенням проведення робіт з дослідної експлуатації і практичним впровадженням інформаційної системи «Податковий блок», яка є завершальним етапом проекту «Модернізація державної податкової служби України – 1» (Інформація щодо виконання підготовчих робіт з проведення дослідної експлуатації системи «Податковий блок» // Інформаційний бюлетень «Вісті». – № 114. – 2012.). Впровадження інформаційної системи «Податковий блок» дозволить вирішити наступні завдання інформаційного забезпечення:

- централізовано зберігати і оперативно надавати інформацію, ліквідувати дублювання і порушення синхронізації даних;
- забезпечити доступ на будь-якому рівні органів ДПС до коректної і достовірної інформації, яка буде використана для формування звітності, моніторингу, аналізу та оперативного прийняття управлінських рішень у податкових органах усіх рівнів;
- забезпечити якісно новий рівень обміну інформацією з платниками податків, надавати нові електронні сервіси, що створить передумови для підвищення добровільності виконання платниками вимог податкового законодавства і налагодження партнерських відносин з бізнесом;
- забезпечити ефективний інформаційний обмін з іншими інформаційними системами органів ДПС і зовнішніми організаціями.

Автоматизована інформаційна система «Податковий блок» замінить низку прикладних програмних систем, діючих в даний час в органах ДПС, і, таким чином, буде усунуто багаторазове дублювання даних в різних базах даних, зникне необхідність витратити значні ресурси на їх введення або передавання із системи до системи, забезпечення ідентичності відповідних даних, їх зберігання тощо. В системі «Податковий блок» дані вводитимуться один раз, а використовуватимуться системою для екранних форм, алгоритмів або інших цілей у всіх процесах, де це необхідно.

Оскільки вся первинна інформація потраплятиме безпосередньо в централізовану базу даних, зникнуть багато проміжних етапів надання інформації, такі як установка різних довідників, проведення регламентних підготовчих робіт, формування та об'єднаних експортних файлів, передача цих файлів, контроль за їх показниками і повнотою, завантаження бази даних тощо. Замість цього єдина централізована база даних з єдиним програмним забезпеченням, єдиними довідниками та регламентом роботи забезпечить надійність облікових даних і оперативне отримання інформації, мінімізує витрати на опрацювання інформації, зменшить трудомісткість і терміни підготовки звітності, сприятиме підвищенню достовірності і однозначності звітів та зведеної інформації. При цьому повинна дотримуватись безпека колективного використання даних: надійне зберігання всього комплексу інформації на захищених серверах, захист даних від несанкціонованого доступу, продуктивна і стабільна робота при одночасному підключенні значної кількості користувачів, розмежування прав доступу до кожного конкретного об'єкта.

До недоліків зазначеної системи на етапі впровадження її пілотного проекту можна віднести необхідність доопрацювання інформаційно-аналітичної підсистеми з метою автоматизації формування регламентованої звітності, яка б дозволила позбутися опрацювання файлів зведених показників для кожного району і пропорційно зменшити кількість звітних матеріалів. Коректна робота інформаційно-аналітичної підсистеми дозволить підвищити продуктивність роботи, оскільки надасть можливість простим зверненням до централізованої бази даних отримати потрібну інформацію та швидко і легко сформувати документи певної форми звітності за визначеними критеріями.

Значна проблема полягає в тому, що у зв'язку з економічною кризою процес розвитку й удосконалення ДПС України здійснюється занадто повільно, а недостатній динамізм процесу інформатизації може призвести до суттєвих небажаних результатів діяльності. Як було зазначено членами наглядової ради з питань реалізації Проекту модернізації державної податкової служби України у висновку за напрямом інформаційних систем для податкової служби: «здається, почалося впровадження у невеликій кількості пілотних інспекцій. Це позитивне явище. З нашого досвіду, розгортання системи на загальнонаціональному рівні займе принаймні ще кілька років» (Кінцевий звіт наглядової ради з питань реалізації проекту модернізації державної податкової служби України від 25.05.2012. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sts.gov.ua/modernizatsiya-dps-ukraini/naglyadova-gada-z-pitan-rea/zvitu-np>. – Назва з екрану.). Значне відставання від термінів реалізації програми модернізації ДПС України викликає необхідність зосередження на ключових завданнях та стрімкого пошуку методів вирішення даної проблеми.